

Regeringskansliet, Klimat- och
näringslivsdepartementet

Begäran om yttrande över Remiss av SOU 2025:51 Bättre förutsättningar för klimatanpassning

Er beteckning: KN2025/01049

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västernorrland välkomnar utredningen och tillstyrker många av förslagen. Att anpassa befintlig lagstiftning så att den även tar hänsyn till klimatrelaterade risker är välkommet och ett bra steg framåt i arbetet med att säkerställa att vi i ett tidigt stadium tar hänsyn till klimatförändringarnas påverkan på vårt samhälle. Det minskar risken för att vi fortsätter att planera för dagens klimat.

8. Förslag som klimatanpassar dagens lagstiftning

8.1 Klimanpassningsåtgärder som särskilt skäl för dispens från strandskyddet

Länsstyrelsen Västernorrland avstyrker förslaget.

Motivering och förtydligande

Vår uppfattning är att de åtgärder som avses möjliggöras genom det nya särskilda skälet redan idag är möjliga att medge dispens för enligt gällande reglering 7 kap. 18 e § 3. Vi anser även att de åtgärder som exemplifieras i utredningen – det vill säga åtgärder som avser att fördröja regnvatten eller minska ras- och skredrisker – kan omfattas av det tredje särskilda skälet.

8.2 Tillfälligt marktillträde för att skydda eller återställa väg och järnväg

Länsstyrelsen Västernorrland tillstyrker förslaget

8.3 Öppna dagvattenanordningar ska omfattas av ledningsrättslagen

Länsstyrelsen Västernorrland tillstyrker förslaget.

8.4 Dagvattensystemets kapacitet ska regleras i lag

Länsstyrelsen Västernorrland avstyrker förslaget.

Motivering och förtydligande

Utredningen föreslår att dagvattensystemets kapacitet ska regleras genom att man anger att anläggningen ska klara ett tioårsregn. Det känns inte lämpligt att fastställa en nivå som kanske inte kommer vara tillräcklig för framtida nederbördsmonster. Anläggningarnas kapacitet påverkas i stor grad av om de ligger i ett gles- eller tätbebyggt område, hur ser markförhållanden ut, tillflöde från ex vis infrastrukturanläggningar i dess närhet och många andra faktorer.

8.6 Kommunen ska i översiktsplanen redovisa vilka klimatanpassningsåtgärder kommunen avser att initiera

Länsstyrelsen Västernorrland avstyrker förslaget.

Motivering och förtydligande

Översiktsplanens syfte är att visa kommunens avsikter vad gäller den övergripande utvecklingen av den fysiska miljön. Den är vägledande för den efterföljande lokaliseringsprövningar.

Översiktsplanen är inte bindande och innebär inga åtaganden från kommunens sida att faktiskt genomföra det som redovisas i planen. Med detta förslag går översiktsplanen från att vara ett vägledande dokument till ett med genomförandekrav.

För att kunna ta ställning till vilka åtgärder som kan vara lämpliga för att minska de klimatrelaterade riskerna på en plats krävs underlag för denna riskbedömning som inte alltid är tillgängliga för alla kommuner. Det vore olämpligt att i detta skede fatta beslut på osäkra underlag och även välja vilken typ av lösningar som kommer väljas för att minska en risk. Det kan visa sig i ett senare skede att det finns ett bättre alternativ till lösning som exempelvis någon ny framtiden teknisk lösning.

8.7 Markreservat för klimatanpassningsanläggningar ska kunna införas i en detaljplan

Länsstyrelsen Västernorrland tillstyrker förslaget

8.8 Möjligheten att villkora bygglov med en anläggning för klimatanpassning utökas.

Länsstyrelsen Västernorrland tillstyrker förslaget

8.9 Kommunen ska ändra eller upphäva detaljplaner som medför stora risker

Länsstyrelsen Västernorrland avstyrker förslaget.

Motivering och förtydligande

Länsstyrelsen ser positivt på att utredningen pekat på problemet med olämpliga byggrätter, men ifrågasätter om utredningens förslag på lösning är rätt väg att gå. Att identifiera dessa outnyttjade byggrätter kan bli ett omfattande arbete för kommunerna, men även länsstyrelserna som föreslås följa upp denna åtgärd. Länsstyrelsen har inte samma bild av omfattningen av antalet outnyttjade byggrätter. En del av särigheterna för våra kommuner är även att underlag för denna riskbedömning ofta saknas, vilket kan ge höga kostnader för kommunerna för att ta fram sådant underlag.

Den föreslagna genomförandeperioden på sex år är för kort med tanke på att ingen finansiering till kommunerna tillkommer för uppdraget. Befintliga resurser kommer behöva avsättas för uppdraget, vilket påverkar kommunernas övriga arbete och kan medföra att andra nationella mål om bostadsbyggande inte uppnås under denna period.

8.10 Kommunen ska tillhandahålla underlag när en fastighetsägare vill vidta åtgärder

Länsstyrelsen Västernorrland tillstyrker förslaget

8.11 Föreskrifter om högsta inomhustemperatur för känsliga grupper

Länsstyrelsen Västernorrland tillstyrker förslaget

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsens roll i klimatanpassningsarbetet

Länsstyrelsen konstaterar att utredningen lyfter fram länsstyrelsens nyckelroll i klimatanpassningsarbetet. Den rollen bedöms bli än mer betydelsefull framöver i takt med att klimatförändringarna blir alltmer påtagliga. En betydande del av betänkandets förslag förutsätter att länsstyrelsen bedriver ett aktivt klimatanpassningsarbete.

Länsstyrelsen har dock mycket begränsade möjligheter att svara upp mot de behov som finns hos kommuner och andra aktörer, då det särskilda anslaget till länsstyrelsernas klimatanpassningsarbete är avvecklat sedan ett par år tillbaka. Länsstyrelsen anser att regeringen skyndsamt bör återinföra anslaget eller stärka länsstyrelsernas arbete på annat sätt utifrån den förväntan som finns på myndigheterna att driva på och delta i arbetet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med enhetschef Viveka Sjödin som föredragande.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post vasternorrland@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Västernorrland, 871 86 Härnösand, eller ring vår växel 0611-34 90 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/vasternorrland.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/vasternorrland/personuppgifter